

Paide Ühisgümnaasiumi gümnaasiumi õppekava

Sisukord

ÜLDSÄTTED.....	2
Õppekava reguleerimisala ja ülesehitus	2
ÜLDOSA	2
1. jagu	2
Gümnaasiumihariduse alusväärtused	2
§ 1. Gümnaasiumihariduse alusväärtused	2
2. jagu	3
Õppe- ja kasvatuseesmärgid	3
§ 2. Sihiseade.....	3
§ 3. Pädevused	3
§ 4. Kooli lõpetaja pädevused.....	5
3. jagu	6
Õppimise käsitlus ja õppekeskkond.....	6
§ 5. Õppimise käsitlus	6
§ 6. Õppekeskkond	6
4. jagu	7
Õppekorraldus	7
§ 7. Õppesuundade kirjeldused ja tunnijaotusplaanid	7
§ 8. Õpilasuurimuse või praktilise töö korraldus.....	12
§ 9. Läbivate teemade käsitlemine	13
§ 10. Läbivate teemade kavad	14
§ 11. Õpilase teavitamine ja nõustamine	20
§ 12. Hariduslike erivajadustega õpilased	20
5. jagu	21
Hindamine ja gümnaasiumi lõpetamine	21
§ 13. Hindamine	21
§ 14. Hindamise põhimõtted.....	21
§ 15. Hindamise viisid ja meetodid	22
§ 16. Hindamisest teavitamine	23
§ 17. Järelevastamine ja järeltöö sooritamine, täiendav õppetöö ning gümnaasiumist väljaarvamine.....	24
§ 18. Õpilase järgmise klassi üleviimine	25
§ 19. Kokkuvõtvad hinded ja gümnaasiumi lõpetamine	25
§ 20. Hinde vaidlustamine	25
6. jagu	25
Õppekava uuendamine ja täiendamine	25
§21. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	25

Paide Ühisgümnaasiumi gümnaasiumi õppekava

ÜLDSÄTTED

Õppekava reguleerimisala ja ülesehitus

- (1) Paide Ühisgümnaasiumi gümnaasiumi õppekava aluseks on riiklik õppekava.
- (2) Paide Ühisgümnaasiumi gümnaasiumi õppekava koosneb üldosast ja lisadest.

ÜLDOSA

1. jagu

Gümnaasiumihariduse alusväärtused

§ 1. Gümnaasiumihariduse alusväärtused

- (1) Paide Ühisgümnaasiumis toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut ning tema individuaalsetest eripäradest ja isiklikest huvidest tulenevate haridusvajaduste rahuldamist. Kool loob igale õpilasele võimalused tema võimete maksimaalseks arenguks tema eelistusi arvestades, loovaks eneseteostuseks, teaduspõhise maailmapildi kinnistumiseks ning emotsionaalse, sotsiaalse ja kõlbelise küpsuse saavutamiseks.
Paide Ühisgümnaasium on loodusainetele, keeleõppele ja väärtuskasvatusele keskenduv, loovust arendav ja tervist edendav kool. Töötame õpilase mitmekülgse arengu, positiivsete väärtushinnangute ja konkurentsivõimelise hariduse andmise nimel.
- (2) Gümnaasiumiastmel jätkatakse põhikoolis toimunud väärtuskasvatust, kujundades eelkõige väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoitimise aluseks. Tähtsustatakse väärtusi, mis aitavad kaasa ühiskonna inimvara ning riigi majanduse arengule.
Paide Ühisgümnaasiumi missioon aidata kaasa isiksuse väärtushinnangute väljakujunemisele ja hariduse väärtustamisele, tagada riiklikus õppekavas nõutavad pädevused ning üldoskused. Eesmärgi saavutamisele aitavad kaasa mitmekülgne, kaasaegne ja kõrgetasemeline aineõpetus, heal tasemel klassiväline töö ja kooli traditsioonidest kinnipidamine.
- (3) Gümnaasiumihariduse alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu ees, õiglus, inimväärikus, endast ja teistest lugupidamine) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).
- (4) Gümnaasiumiharidus on jätkuks põhiharidusele uue põlvkonna sotsialiseerumisel, mis rajaneb eesti kultuuri traditsioonidel, Euroopa ühisväärtustel ning maailma kultuuri ja teaduse saavutustel. Gümnaasiumihariduse omandanud vaimselt, sotsiaalselt, emotsionaalselt, kõlbeliselt ja füüsiliselt küpsed inimesed tagavad Eesti ühiskonna sotsiaalse, kultuurilise, majandusliku ja ökoloogilise arengu jätkusuutlikkuse.

2. jagu

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

§ 2. Sihiseade

- (1) Gümnaasiumil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Gümnaasiumi ülesanne on noore ettevalmistamine toimimiseks loova, mitmekülgse, sotsiaalselt küpse, usaldusväärse ning oma eesmärgi teadvustava ja saavutada oskava isiksusena erinevates eluvaldkondades: partnerina isiklikus elus, oma kultuuri kandja ja edendajana, tööturul erinevates ametites ja rollides ning oma ühiskonna ja looduskeskkonna jätkusuutlikkuse eest vastutava kodanikuna.
- (2) Gümnaasiumis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus, et õpilased leiaksid endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda enda edasine haridustee. Gümnaasiumi ülesanne on luua tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed kõrgkoolis või gümnaasiumijärgses kutseõppes.
- (3) Nende ülesannete täitmiseks ja eesmärkide saavutamiseks keskendutakse:
 - 1) iseseisvumisele, oma maailmapildi kujunemisele ja valmisolekule elus toime tulla;
 - 2) adekvaatse enesehinnangu kujunemisele;
 - 3) iseseisva õppimise ja koostööoskuste arendamisele;
 - 4) edasise haridustee võimaluste tutvustamisele ja hindamisele;
 - 5) kodanikuoskuste, -aktiivsuse ja -vastutuse väljakujunemisele.
- (4) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.
- (5) Paide Ühisgümnaasium seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse gümnaasiumi õpetuses ja kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

§ 3. Pädevused

- (1) Paide Ühisgümnaasiumis peetakse oluliseks üld- ja valdkonnapädevuste kujundamist.
- (2) Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõikide õppeainete kaudu, aga ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.
- (3) Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:
 - 1) kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma

- väärtushinnanguid ja arvestada nendega otsuste langetamisel; olla salliv ja koostööaldis ning panustada ühiste eesmärkide saavutamisse;
- 2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid; teha erinevates situatsioonides koostööd teiste inimestega; aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel; tunnetada end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja kogu maailma kontekstis;
 - 3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi; järgida terveid eluviise; käituda inimsuhetes sõltumatult; hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta, kavandada oma karjääri;
 - 4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õpikeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust;
 - 5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt;
 - 6) matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale ja loodusteadustele omast keelt, sümboleid, meetodeid ja mudeleid lahendades erinevaid ülesandeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia tähtsust ning mõju igapäevaelule, loodusele ja ühiskonnale; mõista teaduse ja tehnoloogiaga seotud piiranguid ja riske; kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt;
 - 7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmärgid ja neid ellu viia; korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske; mõelda kriitiliselt ja loovalt, arendada ja hinnata oma ja teiste ideid;
 - 8) digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuv ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust, osaleda digitaalses sisuloomes; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid; suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.
- (4) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused.
- (5) Paide Ühisgümnaasiumi õppekava lisades on järgmised ainevaldkonnad:
- 1) keel ja kirjandus;
 - 2) võõrkeeled;
 - 3) matemaatika;

- 4) loodusained;
- 5) sotsiaalsed;
- 6) kunstained;
- 7) kehaline kasvatus;
- 8) valikõppeained.

(6) Ainekavades on esitatud nii gümnaasiumi õpitulemused kui ka õpitulemused õpetajate läbimisel. Õpitulemused toetavad valdkonnapädevuste kujunemist. Õpitulemused kajastavad õpilase rahuldavat saavutust. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilasele tagasisidet.

Üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist toetavad lisaks õppetundidele õppeaineteüleised projektid, koostööprojektid sõpruskoolidega, teemapäevad, koolikonverentsid, õppekursioonid, õppekäigud, ülekoolilised laulu- ja tantsuõistlused, tähtpäevaaktused, tervispäevad, mitmekülgne sportlik tegevus, koostöö Tartu Ülikooli Teaduskooliga erinevate õpikodade läbiviimisel. Kooli omapära aitab kujundada mitmekesine huvitegevus, mis annab õpilastele võimaluse oma oskuste rakendamiseks erinevates valdkondades.

Kooliaastate jooksul läbi viidud mitmekülgset tegevust moodustavad terviku, mis aitavad kaasa õpilaste suutlikkuse kujunemisele oma elu planeerida ja toime tulla. Ollakse valmis elukestvaks õppeks ja muutustega arvestamiseks.

§ 4. Kooli lõpetaja pädevused

(1) Paide Ühisgümnaasiumi lõpetades õpilane:

- 1) käitub eetilisel, järgib üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid;
- 2) vastutab oma valikute, otsustuste ja endale võetud kohustuste eest, austab teiste inimeste ja iseenda vabadust, on suveräänne isiksus;
- 3) kasutab erinevaid õpistrateegiaid, oskab koostada uurimistöid ja seda esitleda, oskab olla meeskonna liige ja panustada ühiste eesmärkide saavutamisse;
- 4) aitab teadlikult kaasa eesti rahvuse, keele, kultuuri ja Eesti riigi säilimisele ja arengule, mõistab eesti kultuuri Euroopa ja teiste rahvaste kultuuri kontekstis; mõistab, väärtustab ja austab oma ja teiste rahvaste kultuuritraditsioone;
- 5) suudab hinnata oma taotlusi, arvestades oma võimeid ning võimalusi, oskab ette näha võimalikku edu ja ebaedu, on teadlik erinevatest töövaldkondadest, tööturu suundumustest; oskab hankida teavet edasiõppimise ja tööleilmise võimaluste kohta, kavandab oma karjääri;
- 6) kasutab korrektset ja väljendusrikast keelt, oskab argumenteeritult väidelda;
- 7) mõtleb kriitiliselt ja loovalt, arendab ning hindab oma ja teiste ideid, põhjendab oma valikuid ning seisukohti;
- 8) valdab vähemalt kahte võõrkeelt iseseisva keelekasutaja tasemel;
- 9) kasutab matemaatilisi teadmisi ja meetodeid erinevates eluvaldkondades;
- 10) omab väljakujunenud loodusteaduslikku maailmapilti ning mõistab nüüdisaegse loodusteaduse olemust, teab globaalprobleeme, võtab kaasvastutuse nende lahendamise eest, väärtustab ja järgib jätkusuutliku arengu põhimõtteid;
- 11) kasutab nüüdisaegset tehnoloogiat eesmärgipäraselt ja vastutustundega, hindab tehnoloogiliste rakenduste mõju igapäevaelule, omab kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamise seotud küsimustes;

- 12) on kujundanud oma aktiivse kodaniku positsiooni, tunnetab end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja globaalses kontekstis, oskab konflikte vältida ja lahendada, käitub tolerantselt;
- 13) hindab heatasemelist kunsti, oskab oma loomingus käsitseda töövahendeid ning kasutada tehnikaid ja materjale;
- 14) elab tervislikult, oskab hoida ja vajaduse korral taastada oma vaimset ja füüsilist vormi.

3. jagu

Õppimise käsitlus ja õppekeskkond

§ 5. Õppimise käsitlus

- (1) Paide Ühisgümnaasiumi õppekavas käsitatakse õppimist õpilase aktiivse ja sihipärase tegevusena, mis on suunatud tajutava informatsiooni mõtestamisele ja tõlgendamisele vastastikusel toimes teiste õpilaste, õpetajate, vanemate ja üldisema elukeskkonnaga, toetudes juba olemasolevatele teadmiskonstruktuuridele.
- (2) Õppimises on kesksel kohal õpilaste aktiivne teadmiste konstrueerimise protsess. Selleks tuleb gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevusega luua õpikeskkond, mis soodustab iseseisvat õppimist, sealhulgas vajalike õppimisoskuste kujunemist. Õppe- ja kasvatustegevuses tuleb õpilastel lasta seada oma sihid, õppida töötama nii iseseisvalt kui ka kollektiivselt ning anda võimalusi erinevaid töömeetodeid katsetades leida õpilastel neile sobivaim õpistiil.

§ 6. Õppekeskkond

- (1) Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad.
- (2) Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.
- (3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel osaleb kogu koolipere. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimset ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.
- (4) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:
 - 1) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatussega seotud osaliste vahel;
 - 2) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
 - 3) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
 - 4) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
 - 5) ennetatakse õpilaste vahelist vägivalda ja kiusamist;
 - 6) ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;

- 7) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
 - 8) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
 - 9) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel, tolerantusel ja heatahtlikkusel;
 - 10) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
 - 11) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.
- (5) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:
- 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
 - 2) õppes on võimalik kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada raamatukogu;
 - 3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
 - 4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetiliselt väljanägemisega;
 - 5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
 - 6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.
- (6) Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õpikeskkonnas.

4. jagu

Õppekorraldus

§ 7. Õppesuundade kirjeldused ja tunnijaotusplaanid

- (1) Ühisgümnaasiumi eesmärk on valmistada ette loovaid, läbilöögivõimelisi, mitmekülgseid, sotsiaalselt küpseid ja oma eesmärgede teadvustavaid ja saavutada oskavaid isiksusi erinevates valdkondades. Kool taotleb, et õpilased leiaksid endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda edasine haridustee.
- (2) Õppekava koosneb kohustuslikest kursustest ning kooli poolt ja õpilase enda poolt valitud kursustest. 2015.-2016. ja 2016.-2017. õppeaastal on gümnaasiumiastmes kolm õppesuunda: keelte-, loodusainete- ja sotsiaalainete õppesuund. Õppesuundi ei rakendata alates 2015.aasta 1. septembrist alustanud õpilaste osas.
- (3) Õppeainete kohustuslikud kursused:

Õppeaine	Kohustuslikud kursused	10. klass	11. klass	12. klass
Eesti keel	6	2	2	2
Kirjandus	5	2	2	1
B-2 oskustasemel võõrkeel	5	2	2	1
B-1 oskustasemel võõrkeel	5	2	2	1
Matemaatika (kitsas)	8	3	3	2
Matemaatika (lai)	14	5	5	4
Bioloogia	4		2	2
Loodusgeograafia	2	1	1	
Keemia	3	1	1	1
Füüsika	5	2	2	1
Ajalugu	6	2	2	2
Ühiskonnaõpetus	2			2
Inimeseõpetus	1	1		
Inimgeograafia	1			1
Muusika	3	1	1	1
Kunst	2	1	1	
Kehaline kasvatus	5	2	2	1

(4) Kooli määratud kursused:

		10. klass	11. klass	12. klass
Uurimistöö alused	1	1		
Arvuti kasutamine uurimistöös	1	1		
B2 võõrkeel	7	2	2	3
B1 võõrkeel	4	1	1	2
Kõne ja väitlus (eesti keel)	1	1		
Õigekeelsuskursus	1			1
Joonestamine	1	1		
Majandus- ja ettevõtlusõpe	2	2		
Saksa kõnekeel	1	0/1	1/0	
Praktiline vene keel	1	0/1	1/0	
Riigikaitse	2		2	
Sissejuhatus programmeerimisse	1			0/1
Programmeerimise alused	1			

- (5) Paide Ühisgümnaasium pakub välja erinevaid valikkursusi, mis laiendavad õpilaste silmaringi ja annavad võimaluse õpilase mitmekülgsemaks arenguks. Valikaineid pakutakse välja ka klassideülevalt olenevalt õpilaste soovidest ja vajadustest. Kõiki valikkursusi ei pakuta igal õppeaastal. Kool arvestab kooliväliselt läbitud kursusi (Tartu Ülikooli Teaduskool, Avatud Ülikool jt) valikainetena, kui kursuse maht on vähemalt 35 tundi ning kursuse läbimise kohta on esitatud vastav dokument.

Valikkursused:

Kursuse nimetus	Kursuste arv	Klass	Õppesuund
Usundiõpetus	2		
Riigikaitse	2	11	
Karjääriõpetus	1		
B1 keele kursus	1	12	Loodus-/sotsiaalainete
B2 keele kursus	1	12	Loodus-/sotsiaalainete
Praktiline vene keel	1	10	
Saksa kõnekeel	1	10	
Kolmas võõrkeel	6	10-12	Keeltesuund
Keelediplom	1	11,12	
Kodundus	1		
Psühholoogia	1	11	
Kõne- ja väitlus (eesti keel)	1	10	Loodus-/sotsiaalainete
Kirjandus ja müüt	1	12	Loodus-/sotsiaalainete
Kirjandus ja ühiskond	1	12	Loodusainete
Draama ja kõneõpetus	3	10-12	
Draama ja teater	1	11	Loodus-/sotsiaalainete
Eesti keele struktuur	1	11	
Etenduste süvaanalüüs	1		Keeltesuund
Eesti folkloor	1	11	Keeltesuund
Majandus-ja ettevõtlusõpe	2	10	Sotsiaalainete
Järvamaa kultuurilugu	1		Sotsiaalainete
Joonestamise lisakursus	1	12	
Sissejuhatus programmeerimisse	1		
Majandusmatemaatika elemendid	1	10	Loodusainete
Koolimatemaatika põhikursus	1	12	
Loogika	1	11	Loodus-/sotsiaalainete
Sissejuhatus filosoofilisse mõtlemisse	1	10 - 12	
Eksperimentaalne füüsika	1		
Arvuti kasutamine uurimistöös	1	10	Kõik õppesuunad
Koorilaul	6	10 - 12	
Praktilise kunsti kursus „Meistritest inspireeritud“	1	12	
Maleõpetus algajatele	1	10	
Tartu Ülikooli õpikoda			
Liiklusteooria alused	1	11	
Fotograafia alused	1		
Ajakirjandus	1		

- (6) Õpilase minimaalne õppekoormus gümnaasiumi vältel peab olema vähemalt 96 kursust. Gümnaasiumi õpilastel on 63 kohustuslikku kursust. Iga õppesuuna sees on õpilase jaoks 20 kohustuslikku valikaine kursust. Iga õpilane peab kolme aasta jooksul läbima veel vähemalt 13 valikkursust.

(7) Keelte õppesuund võimaldab avardada inimese tunnetusvõimalusi ning suutlikkust mõista ja väärtustada mitmekultuurilist maailma, avardada süsteemset mõtlemist ning eneseväljendusvõimalusi. Keelte integratsioon teiste õppeainetega toetab suhtluspädevuse omandamise kõrval ka maailmapildi, enesehinnangu ja väärtuskäitumise arengut. Olulisel kohal on meedia, draama- ja kõneõpetuse kursused, mis aitavad kaasa avatud isiksuse kujunemisele.

(8) Keelte õppesuuna tunniplaan:

Õppeaine	Kohustuslikud kursused	10. klass	11. klass	12. klass
Eesti keel	6	2	2	2
Kirjandus	5	2	2	1
B-2 oskustasemel võõrkeel	5	1	2	2
B-1 oskustasemel võõrkeel	5	1	2	2
Matemaatika	8	3	3	2
Bioloogia	4		2	2
Loodusgeograafia	2	1	1	
Keemia	3	1	1	1
Füüsika	5	2	2	1
Ajalugu	6	2	2	2
Ühiskonnaõpetus	2			2
Inimeseõpetus	1	1		
Inimgeograafia	1			1
Muusika	3	1	1	1
Kunst	2	1	1	
Kehaline kasvatus	5	2	2	1
K o k k u:	63	20	23	20
	Õppesuuna kursused			
Uurimistöö alused	1	0/1	1/0	
B2 võõrkeel	5	2	1	2
B1 võõrkeel	4	2	1	1
Meediakursus (inglise k)	1	1		
Draama- ja kõneõpetus	3	1	1	1
Kõne ja väitlus (eesti keel)	1	1		
Draama- ja teater (kirjandus)	1		1	
Kirjandus ja müüt (kirjandus)	1			1
Kirjandus ja ühiskond (kirjandus)	1			1
Õigekeelsuskursus	1			1
Eesti folkloor	1		1	
Sissejuhatus filosoofilisse mõtlemisse	1		1	
K o k k u:	20	7	6	7

(9) Loodusainete õppesuuna eesmärgiks on süvendada õpilaste huvi loodusainete vastu. Loodusteaduslik pädevus aitab süvendada oskust mõista ja selgitada keskkonnas toimuvaid muutusi ja märgata selles esinevaid probleeme, analüüsida keskkonda kui terviksüsteemi ja väärtustada loodusteadusi kui kultuuri osa. Õppetegevuses on olulisel kohal uurimuslike oskuste arendamine läbi praktiliste tööde ning orienteeritus igapäevaeluliste probleemide lahendamisele. Õppesuunda toetavad matemaatika (lai) kursused, matemaatika arvutis ja majandusmatemaatika elemendid.

(10) Loodusainete õppesuuna tunnijaotusplaan:

Õppeaine	Kohustuslikud kursused	10. klass	11. klass	12. klass
Eesti keel	6	2	2	2
Kirjandus	5	2	2	1
B-2 oskustasemel võõrkeel	5	1	2	2
B-1 oskustasemel võõrkeel	5	2	2	1
Matemaatika	8	3	3	2
Bioloogia	4		2	2
Loodusgeograafia	2	1	1	
Keemia	3	1	1	1
Füüsika	5	2	2	1
Ajalugu	6	2	2	2
Ühiskonnaõpetus	2			2
Inimeseõpetus	1	1		
Inimgeograafia	1			1
Muusika	3	1	1	1
Kunst	2	1	1	
Kehaline kasvatus	5	2	2	1
K o k k u:	63	21	23	19
	Õppesuunda kursused			
Uurimistöö alused	1	0/1	1/0	
B2 võõrkeel	2	2	2	3
B1 võõrkeel	3	1	1	2
Matemaatika	6	2	2	2
Joonestamine	1	1		
Füüsika praktikum	1			1
Geoinformaatika	1			1
Lõimitud loodusõpe õues	1	1		
Elementide keemia	1	1		
Keemiliste protsesside seaduspärasused	1		1	
Elu keemia	1			1
Bioloogia praktikum	1		1	
K o k k u:	20	8	6	6

(11) Sotsiaalainete õppesuuna eesmärgiks on tervikpildi kujundamine ühiskonnast ja minevikus toimunu põhjal mõista kaasaegseid arenguid, luua tulevikustsenaariume, omandada teadmisi kodanikuõigustest ja –vastutusest, tunda kultuurilisi eripärasid ja

suhtuda lugupidavalt individuaalsetesse, kultuurilistesse ja maailmavaatelistesse erinevustesse. Aidata kaasa tervikliku ja autonoomse isiksuse kujunemisele. Õppesuunda toetavad matemaatika (lai) kursused, majandus- ja ettevõtlusõpe.

(12) Sotsiaalainete õppesuuna tunnijaotusplaan:

Õppeaine	Kohustuslikud kursused	10. klass	11. klass	12. klass
Eesti keel	6	2	2	2
Kirjandus	5	2	2	1
B-2 oskustasemel võõrkeel	5	1	2	2
B-1 oskustasemel võõrkeel	5	2	2	1
Matemaatika	8	3	3	2
Bioloogia	4		2	2
Loodusgeograafia	2	1	1	
Keemia	3	1	1	1
Füüsika	5	2	2	1
Ajalugu	6	2	2	2
Ühiskonnaõpetus	2			2
Inimeseõpetus	1	1		
Inimgeograafia	1			1
Muusika	3	1	1	1
Kunst	2	1	1	
Kehaline kasvatus	5	2	2	1
K o k k u:	63	21	23	19
	Õppesuuna kursused			
Uurimistöö alused	1	0/1	1/0	
B2 võõrkeel	2	2	2	3
B1 võõrkeel	3	1	1	2
Matemaatika	6	2	2	2
Globaliseeruv maailm	1	1		
Psühholoogia	1		1	
Inimene ja õigus	1			1
Sissejuhatus filosoofilisse mõtlemisse	1		1	
Õigekeelsuskursus	1			1
Euroopa tsivilisatsioonid	1	1		
Euroopa välised tsivilisatsioonid	1			1
Kirjandus ja ühiskond	1			1
K o k k u:	20	7	6	7

§ 8. Õpilasuurimuse või praktilise töö korraldus

- (1) 11. klassis korraldatakse õpilastele läbivatest teemadest lähtuv või õppeaineid lõimiv õpilasuurimus või praktiline töö. Eesmärgiks on õpilase loova eneseväljenduse, koostöö ja iseseisvalt töötamise oskuse arendamine ning andmete kogumise ja analüüsimise,

teadusteksti koostamise, korrektse vormistamise, kokkuvõtte ja resümee koostamise oskus.

- (2) Uurimuse või praktilise töö teema valib õpilane oma huvidest ja võimetest lähtudes koostöös aineõpetaja ja juhendajaga määratud tähtajaks.
- (3) Õpilasuurimus on õpilase poolt õppekava raames ette valmistatud kirjalik töö. Praktiline töö on õpilase või õpilaste poolt õppekava raames loodud teos, õpilasfirma, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal, projekt või ürituse korraldamine ja selle kirjalik kokkuvõtte.
- (4) Õpilase poolt valitud uurimuse või praktilise töö teema ja juhendaja kinnitatakse direktori käskkirjaga. Uurimis- või praktilise töö juhendaja võib olla koolist või väljastpoolt kooli.
- (5) Õpilane koostab uurimis- või praktilise töö kirjutamise ajakava ning vastutab selle täitmise eest.
- (6) Uurimis- ja praktilise töö esitab õpilane paber kandjal ja digitaalsel kujul.
- (7) Uurimus või praktilise töö sooritamine on gümnaasiumi lõpetamise tingimuseks. Uurimis- või praktilist tööd hindab komisjon kaitsmisel, töö teema ja hinne kantakse lõputunnistusele.

§ 9. Läbivate teemade käsitlemine

- (1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.
- (2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:
 - 1) õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
 - 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekooolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
 - 3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
 - 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
 - 5) koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega, korraldades klassivälisest õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üleriigilistes ja rahvusvahelistes projektides.
- (3) Kohustuslikud läbivad teemad on:
 - 1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;
 - 2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda

ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;

- 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- 4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- 5) teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;
- 6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutavas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- 7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning osalema tervist edendava keskkonna kujundamises;
- 8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

§ 10. Läbivate teemade kavad

(1) Üldalused

- 1) Aineõppel põhinev läbivate teemade kasutamine arvestab ainekavades toodud seoseid läbivate teemade taotlustega ning õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu vajadust läbivate teemade käsitlemisel. Läbivate teemade taotluste elluviimine võib toimuda valikainete kaudu. Õppeainete ja ainevaldkondade panus läbiva teema käsitlemisse on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev.
- 2) Õpikeskkonna korraldamise kaudu luuakse võimalused läbivate teemadega tegelemiseks. Läbivate teemade taotluste elluviimiseks kasutatakse nii vaimset, sotsiaalset kui ka füüsilist õpikeskkonda.
- 3) Klassi- ja koolivälisel tegevusel põhinev läbivate teemade käsitlemine toimub projekti- ning partnerlustegevuste kaudu, mille eesmärgid ja tulemused on seotud läbivate teemade taotlustega.

(2) Läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“.

- 1) Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes väärtustab elukestvat õpet kui elustiili ning mõtestab oma karjääri planeerimist kui jätkuvat otsuste tegemise protsessi, kellel on valmisolek ja oskused teha oma elukäiku puudutavaid valikuid ning suurendada teadmisi töömaailmast.
- 2) Õpilast suunatakse:

- a) tutvuma erinevate ametite/elukutsetega, haridus- ja koolitusvõimalustega, pöörama tähelepanu praktilistele tööotsimisoskustele;
 - b) koostama isiklikku karjääriplaani, analüüsima võimalikke alternatiivseid karjäärivalikuid ja nende mõju pikemas perspektiivis;
 - c) analüüsima tööd reguleerivaid õigusakte, ettevõtte ja töötaja õigusi ja kohustusi ning kohalikku majanduskeskkonda;
 - d) tutvuma teabega edasiõppimise ja töö leidmise võimaluste kohta (sealhulgas ettevõtlus) ning luuakse võimalused saada karjäärinõustamist.
- 3) Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine" käsitlemine gümnaasiumis aitab kujundada õpilaste valmidust ja oskusi teha oma elukäiku puudutavaid valikuid ning suurendada teadmisi töömaailmast. Eesmärgiks on aidata õpilastel mõista ja väärtustada elukestvat õpet kui elustiili ning mõtestada oma karjääri planeerimist kui jätkuvat otsuste tegemise protsessi. Tähelepanu pööratakse praktilistele tööotsimisoskustele ja sellekohaste õigusaktide tundmaõppimisele. Õpilastele vahendatakse teavet edasiõppimise ja töö leidmise võimaluste kohta (sealhulgas ettevõtlus) ning neile luuakse võimalused saada karjäärinõustamist.
- 4) Teemaga seotud praktilised tegevused:
- õppekäigud/väljasõidud;
 - ettevõtete külastused;
 - karjääripäevad koos külalisega;
 - koostöö karjäärialaseks nõustamiseks Rajaleidja keskusega;
 - karjääriõpetus valikainena;
 - edasiõppimisvõimaluste tundmaõppimine klassijuhatajatöö kaudu;
 - Teeviida külastamine;
 - kohtumised kooli vilistlastega;
 - kooli arengukonverentsi korraldamine.
- (3) Läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng"
- 1) Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng" käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist keskkonnateadlikuks ja sotsiaalselt aktiivseks inimeseks, kes elab ning toimib vastutustundlikult, pidades silmas jätkusuutlikku tulevikku ja on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.
 - 2) Õpilast suunatakse:
 - a) väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;
 - b) kujundama isiklikke keskkonnavalikuid seisukohti, osalema kodanikualgatuse korras keskkonnavalikute otsustamisel, pakkudes välja lahendusi keskkonnaprobleemidele nii isiklikul, ühiskondlikul kui ka ülemaailmsel tasandil;
 - c) aru saama loodusest kui tervikust ja inimese ning teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest, inimese sõltuvusest loodusressurssidest;
 - d) aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest, inimtegevusega kaasnevatest riskidest;
 - e) võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest ja omandama jätkusuutlikku arengut toetavad väärtushinnangud ning käitumishinnangud.
 - 3) Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng" käsitlemisel gümnaasiumis harjutavad õpilased keskkonnavalikes küsimustes otsuste langetamist ja hinnangute andmist, arvestades nüüdisaja teaduse ja tehnoloogia arengu võimalusi (sealhulgas piiranguid), normatiivdokumente ning majanduslikke kaalutlusi. Kujundatakse valmisolekut tegeleda keskkonnakaitseküsimustega kriitiliselt mõtleva kodanikuna nii

isiklikul, ühiskondlikul kui ka ülemaailmsel tasandil ning rakendada loodussäästlikke ja jätkusuutlikke tegutsemis- ning majandamisviise.

- 4) Teemaga seotud praktilised tegevused:
 - tegevused kooli matkarajal;
 - tervisepäevad „Reipalt koolipinki“ jt;
 - õuesõppe tunnid /projektid;
 - õppeekskursioonid;
 - õpilaste keskkonnaalase teadlikkuse tõstmine läbi põnevate tegevuste ja seikluslikkuse (loodusteemalised seiklusmängud jne);
 - osalemine keskkonnaalaste uurimistöde konkurssidel;
 - taaskasutuse jt teemade teadvustamine projektide kaudu;
 - arutelud ainetundides;
 - koostöö Tartu Ülikooli Teaduskooliga õpikodade tegevustes loodusainetest huvitatutele.

(4) Läbiv teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“

- 1) Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ja vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, on ühiskonda lõimitud, toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele, osaleb poliitiliste ning majanduslike otsuste tegemisel.
- 2) Õpilast suunatakse:
 - a) väärtustama demokraatlikku ühiselu korraldamist, koostööd, kodanikualgatus ja vabatahtlikkusel põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist;
 - b) mõistma avaliku, ettevõtlus- ja mittetulundussektori seoseid ja toimimist, nende aluseks olevaid põhimõtteid, õigusi ja kohustusi;
 - c) mõistma enda kui üksikisiku rolli poliitilises ja majanduslikus süsteemis, võimalusi ja vajadust mõjutada ühiskonnas toimuvat ning omandada oskused otsustamisprotsessides osalemiseks;
 - d) mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas, ettevõtlusega seotud negatiivseid ja positiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti ettevõtlusega seotud eetilistes küsimustes, analüüsima ettevõtlusega kaasnevaid riske ja nende vähendamise võimalusi.
- 3) Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitlemine gümnaasiumis on peamine kohalikul ja riigi tasandil otsustamiseks ning majanduselus osalemiseks vajalike praktiliste oskuste kujundamine. Klassi- ja kooliväliste tegevuste ning projektide kaudu süvendatakse õpilaste teadlikkust ühiskonna poliitilisest ja majanduslikust toimimisest, et õpilased saaksid oma kogemuse kaudu tunnetada aktiivseks ja informeeritud kodanikuks olemise eeliseid.
- 4) Teemaga seotud praktilised tegevused:
 - õpilasomavalitsuse tegevustes osalemine;
 - kooli laulu- ja tantsuvõistlustel osalemine;
 - noorte hulgas populaarsete suhtluskeskkondade kasvatuslikel eesmärkidel ärakasutamine õpilaste teadlikkuse tõstmiseks ühiskonna toimimisest;
 - õpikeskkonna muutmine aktiivseks, õpilasekeskseks ja probleemipõhiseks;
 - referaatide ja õpilasuuringute koostamine;
 - rollimängude, arutluste, gruppitööde läbiviimine koostööoskuste süvendamiseks;

- majandus- ja ettevõtlusõpetus valikainena;
- inimene ja õigus (kursus).

(5) Läbiv teema „Kultuuriline identiteet“

- 1) Läbiva teema „Kultuuriline identiteet“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuri-teadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumistaadi kujundajana ja kultuuride muutumist ajaloo käigus, omab ettekujutust kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast, väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust, on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.
- 2) Õpilast suunatakse:
 - a) mõistma ennast kultuuri kandjana, edasivijana ja kultuuride vahendajana;
 - b) mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana, osalema kultuuridevahelises kommunikatsioonis;
 - c) olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loominguksse, taunima diskrimineerimist;
 - d) tundma õppima ja väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripärasid, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ja seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
 - e) teadvustama, tundma õppima ja võrdlema mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;
 - f) omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.
- 3) Läbiva teema „Kultuuriline identiteet“ käsitlemine toetab omakultuuri väärtustamist, huvi ja eelarvamustevaba ning teadlikku suhtumist teistesse kultuuridesse. Õpilaste teadmisi (Eesti ja maailma, eelkõige Euroopa Liidu liikmesmaade) erinevatest kultuuridest laiendatakse ja sünteesitakse tervikuks ajaloo, ühiskonnaõpetuse, muusika, kunstiajaloo, filosoofia, religiooni ajaloo, kirjanduse, võõrkeelte jm tundides.
- 4) Teemaga seotud praktilised tegevused:
 - osalemine keelepäevadel ja konkurssidel;
 - oma kodukoha, Eesti ja Euroopa ajaloo- ning kultuuriloo tajumine läbi interaktiivsete jne õppevormide (Ajakeskus Wittenstein, Järvamaa muuseum);
 - Eesti ajaloo ja kultuuri teadvustamine läbi ajaloo konverentside;
 - kursused Eesti folkloor ja Järvamaa kultuurilugu;
 - õpilaste tööde esitamine ajalooalaste uurimistöode võistlusele Eesti Vabariigi Presidendi auhindadele;
 - õpilaste omaloomingulise tegevuse mitmekesistamine;
 - kooli näiteringide esinemised koolis ja konkurssidel;
 - ilukirjanduse ja kultuuriteemaliste teabetekstide lugemine ja analüüsimine;
 - rahvatantsurühmade ja laulukooride töös osalemine;
 - loeng-kontsertide, hõimupäevade jm korraldamine koolis.

(6) Läbiv teema „Teabekeskond“

- 1) Läbiva teema „Teabekeskond“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist infoteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat infokeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ja selles toimida vastavalt oma eesmärkidele ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetikale.
- 2) Õpilast suunatakse:
 - a) määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;

- b) kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad endas erinevate teavikute ja teabekeskondade kasutamist;
 - c) arendama kriitilise teabeanalüüsi oskust; võrdlema erinevaid diskursiivseid praktikaid (nt seltskonnamedia, kohtupraktika, meelelahutus, sõprade omavaheline suhtlus jpt) ning neis valitsevaid suhtlemisnorme;
 - d) mõistma meedia kui majandusharu üldisi toimimismehhanisme, sealhulgas meedia osa tööturul;
 - e) analüüsima avalikus ruumis kehtivaid reegleid ning kirjeldama võimalikku tegevust nende rikkumise korral.
- 3) Läbiva teema „Teabekeskond“ käsitlemisel gümnaasiumis teevad õpilased meediatarbijana iseseisvaid valikuid ning põhjendavad neid, lähtudes oma erinevatest huvidest ja vajadustest. Õpilased on kursis avalikus ruumis tegutsemise reeglitega ning taunivad nende rikkumist. Nad mõistavad meediamajanduse rolli ühiskonnas, tutvuvad globaliseerumise mõjudega meedia sisule ja inimeste meediakasutusharjumustele. Läbiva teema ja aineõppe koosmõjul suudavad õpilased oma sõnumi vormistada ja seda otstarbekalt edastada.
- 4) Teemaga seotud praktilised tegevused:
- teabe hankimine eri allikatest (sh teatmeteosed ja internet) selle kriitiline hindamine ja sihipärane kasutamine õppetöös;
 - internetis käitumise teadvustamine, enda ja teiste ohutuse tagamine;
 - meediareaalsuse jätkuva arengu taustal õpilaste kriitikameele süvendamine;
 - meedialoome, kodanikuajakirjanduse (blogid e-veebipäevikud) võimaluste ja ohtude teadvustamine;
 - uurimuste läbiviimine.

(7) Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“

- 1) Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.
- 2) Õpilast suunatakse:
- a) omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;
 - b) mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ja keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
 - c) aru saama tehnoloogilise, majandusliku, sotsiaalse ning kultuurilise innovatsiooni vastastikustest mõjudest ja omavahelisest seotusest;
 - d) mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes;
 - e) kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi IKT) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
 - f) arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet innovaatiliste ideede rakendamisel erinevates projektides, osalema koostöös kaasõpilaste ja/või tehnoloogiafirmaga innovaatilises arendusprojektis.
- 3) Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ käsitlemine: rühmatööna teostatavate uurimis- ja arendusprojektide vormis, tehes võimaluse korral koostööd innovaatiliste tehnoloogiafirmadega või teaduskeskustega. Eesmärgiks on positiivsete hoiakute kujundamine tehnoloogilise innovatsiooni ja sellega seonduvate karjäärivõimaluste

vastu. Gümnaasiumiastme lõpuks tagatakse õpilaste valmisolek IKT kasutamiseks igapäevaelus, õpingutes ja töös.

- 4) Teemaga seotud praktilised tegevused:
 - IKT võimaluste laialdane kasutamine ainetundides;
 - kooli õppeveebi kasutamine;
 - valmisolek õppesisu (eelkõige tehnoloogia) kiireks muutmiseks;
 - erinevate õpikeskkondade kasutamine;
 - Skype vahendusel videovestlused jne sõpruskoolidega ühisprojektide läbiviimisel

(8) Läbiv teema „Tervis ja ohutus“

- 1) Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ja kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.
- 2) Õpilast suunatakse:
 - a) hindama mitmesuguste käitumisviiside ohutusastet ning lühi- ja pikaajalisi tagajärgi tervisele ja turvalisusele;
 - b) hindama loodus- ja sotsiaalainetes õpitule tuginedes alkoholi ja tubaka mõju inimorganismile ja käitumisele;
 - c) analüüsima ja hindama keskkonna ja ühiskonna (sealhulgas eakaaslaste) mõju inimeste tervisele ja ohutuslaste otsuste langetamisele;
 - d) vältima negatiivseid mõjusid ja toetama teisi positiivsete otsuste langetamisel;
 - e) analüüsima tervise- ja ohutuslaste info, toodete ja teenuste kvaliteeti, maksumust ja kättesaadavust;
 - f) analüüsima ohuteguri suurust, teadvustama õnnetuse ahelreaktsiooni võimalikkust, tundma ära olukorrad, mis nõuavad professionaalset abi.
- 3) Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ põhiliseks käsitlemise vormiks on õpilaste praktiline tunniväline terviseedenduslik ja turvalisust toetav tegevus, sealhulgas nooremate juhendajatena ja projektide väljatöötajatena ning rakendajatena oma koolis või ka riiklikul tasandil.
- 4) Teemaga seotud praktilised tegevused:
 - tervise edendamine kriitiliste eluoskuste kontseptsiooni ja tervist edendava kooli (TEK) põhimõtetest lähtudes;
 - õpitakse ohutult käituma liiklus-, tule- ja veeohu korral;
 - valmisoleku kujundamine igakülgseks terveks ühiskonnaliikmeks läbi erinevate tegevuste (ühisprojektid, matkad, õppekäigud jne);
 - kooli tervise- ja spordipäevadel osalemine
 - osalemine ohutuslaagris „Kaitse end ja aita teist“.

(9) Läbiv teema „Väärtused ja kõlblus“

- 1) Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse ja sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.
- 2) Õpilast suunatakse:
 - a) analüüsima kriitiliselt ja argumenteeritult väärtusi ja kõlblisi norme, erinevaid väärtussüsteeme nende seoseid ajaloolis-kultuurilise kontekstiga, religiooniga ja maailmavaatega;
 - b) reflekteerima isiklike väärtushoiakute ja kõlbliste tõekspidamiste üle;

- c) tegema mõtestatud maailmavaatelisi ja kõlbelisi valikuid ning neid põhjendama;
 - d) tegutsema erinevaid vaateid ja seisukohti respektierides ning kaitsma ja põhjendama oma seisukohti;
 - e) ette nägema, võimaluse korral vältima ja lahendama väärtuste ja kõlbeliste normidega seotud konfliktsituatsioone;
 - f) mõistma, et mitmekesisus on ühiskonna rikkuse ja arengu tingimusi.
- 3) Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemisel gümnaasiumis on kesksel kohal kriitilise mõtlemise ja argumenteerimisoskuse arendamine, asjakohase teabe kogumine ja üldistuste tegemine, tuues esile seoseid erinevate valdkondade, varasemate teadmiste ja kogemustega ning väärtussüsteemide, maailmapildi ja maailmavaate küsimustega. Soovitavate käitumisviiside kujunemist tõhustab õpilaste osalus demokraatlikes diskussioonides, kooli õpilasmavalitsuse töös ja osalus muude sarnaste organisatsioonide töös ning kaasatus koolielu korraldamisse.
- 5) Teemaga seotud praktilised tegevused:
- kooli traditsioone väärtustavad üritused;
 - kooli õpilasesinduse kaasamine koolielu korraldamisse ja mõju suurendamine;
 - demokraatlikud diskussioonid koolielu olulistest küsimustest;
 - ühistegevused kooli eri vanuseastmetes õppivate õpilastega;
 - õigete väärtushinnangute ja tõekspidamiste kujundamine õppe-ja huvitegevuse kaudu (ajalookonverentsid jne);
 - koostöö kooli vilistlaste ja lastevanematega;
 - väärtushoiakute kujundamine kirjanduse kaudu.

§ 11. Õpilase teavitamine ja nõustamine

- (1) Paide Ühisgümnaasium tagab õpilasele võimaluse saada õppekorralduse kohta infot ja nõuandeid. Lapsevanemal on võimalus saada informatsiooni kooli kodulehe ja e-päeviku kaudu.
- (2) Gümnaasium korraldab õpilaste teavitamist edasiõppimisvõimalustest ja tööturu üldistest suundumustest ning tagab karjääriteenuste (karjääriinfo või -nõustamine) kättesaadavuse.

§ 12. Hariduslike erivajadustega õpilased

- (1) Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundealused häired, pikemaajaline õppes eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.
- (2) Kool korraldab andekate õpilaste juhendamise.
- (3) Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib gümnaasium teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Piiratud teovõimega õpilase puhul kaasatakse nende muudatuste tegemisse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.

- (4) Kui õpilase hariduslik erivajadus ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste saavutamist, koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, kus sätestatakse kohandatud nõuded võrreldes riikliku õppekavaga. Sellise individuaalse õppekava rakendamine on lubatud üksnes eriarsti, logopeedi, eripedagoogi või psühholoogi soovitusel.

5. jagu

Hindamine ja gümnaasiumi lõpetamine

§ 13. Hindamine

- (1) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid ja hindamisviise (numbriline hindamine, hinnang, kujundav hindamine). Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.
- (2) Hindamise eesmärk on:
- 1) toetada õpilase arengut – anda selle kohta tagasisidet;
 - 2) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
 - 3) suunata õpilase enesekasvatuse protsessi ja tema positiivse enesehinnangu kujunemist;
 - 4) suunata õpilast edasise haridustee valikul;
 - 5) suunata õpetaja tegevust õpilase individuaalse arengu toetamisel;
 - 6) anda alus otsuse tegemiseks kursuse läbimise ning gümnaasiumi lõpetamise kohta.
- (3) Õpilasel on õigus
- 1) saada teavet hindamise korralduse ning oma hinnete kohta,
 - 2) teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtivatele hinnetele.
- (4) Käitumist hinnatakse kaks korda õppeaasta jooksul. Selle eesmärk on suunata õpilast
- 1) järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme,
 - 2) täitma kooli kodukorra nõudeid,
 - 3) täitma hoolikalt õppeülesandeid.

§ 14. Hindamise põhimõtted

- (1) Õpilase teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas õppekavas toodud oodatavate tulemustega.
- (2) Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- (3) Õpilase arengu toetamiseks kasutatakse õppe kestel kujundavat hindamist. Kujundav hindamine suunab õppija arengut suulise ja kirjaliku tagasiside kaudu, et võrrelda tema tulemusi varasemaga, arvestades ka õpilase enda hinnangut oma arengule.
- (4) Õppeperioodi algul teeb aineõpetaja õpilastele teatavaks taotletavad õpitulemused ja hindamise korralduse.

- (5) Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse numbriliste hinnetega viie palli süsteemis järgmiselt:
- 1) hindegaga „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemust, kui see on täiel määral õppekava nõuetele vastav;
 - 2) hindegaga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemust, kui õpitulemused vastavad üldiselt õppekava nõuetele, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi;
 - 3) hindegaga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õppekava nõuetele, kuid esineb puudusi ja vigu;
 - 4) hindegaga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemust, kui saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi ja vigu;
 - 5) hindegaga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemust, kui see ei vasta õppekava nõuetele, õpitulemustes esineb olulisi puudusi ja areng puudub.
 - 6) Juhul, kui tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine, mahakirjutamine või plagiaat õpilase poolt, hinnatakse tulemust hindegaga „nõrk” ja seda parandada ei saa.
- (6) Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et õpilast, kes on saavutanud:
- 90–100% punktide arvust hinnatakse hindegaga „5” (väga hea),
 - 75–89% punktide arvust hinnatakse hindegaga „4” (hea),
 - 50–74% punktide arvust hinnatakse hindegaga „3” (rahuldav),
 - 20–49% punktide arvust hinnatakse hindegaga „2” (puudulik),
 - 0–19% punktide arvust hinnatakse hindegaga „1” (nõrk).
- (7) Antud skaalast 5% üles- ja allapoole moodustab piiritsooni, mille puhul õpetaja võib panna kas madalama või kõrgema hinde, arvestades töö mahtu, ülesande keerukust, vigade arvu ja liiki.
- (8) Erisused hindamisel ja järelvastamisel on kirjas õppeainete ainekavades.
- (1) Kursusehinded tehakse õpilasele ja vanemale teatavaks e-päeviku kaudu. Vajadusel prindib õpetaja tunnistuse e-päevikust õpilasele välja. Kursuste hinded kantakse õpilase õpinguraamatusse.

§ 15. Hindamise viisid ja meetodid

- (1) Hindeliste tööde graafik koostatakse kokkuleppel õpilase ja aineõpetajatega enne töö toimumist ja sellest teavitatakse õpilast e-päeviku kaudu. Kui õpilane ei esita tööd kokkulepitud tähtajal, võib õpetaja töö hinnet alandada.
- (2) Tunnikontroll
 - 1) hõlmab ühe kuni kahe ainetunni materjali;
 - 2) tunnikontrolli ei pea ette teatama;
 - 3) tunnikontrolle võib teha igas õppetunnis.
- (3) Kontrolltöö

- 1) kontrolltöö materjali mahu määrab aineõpetaja;
 - 2) kontrolltöö toimumisest teatatakse vähemalt viis õppepäeva ette;
 - 3) üldjuhul on päevas mitte rohkem kui üks kontrolltöö;
 - 4) kursuse viimasel nädalal kontrolltöid ei tehta.
- (4) Klassikirjand
- 1) kirjandi temavaldkond teatatakse õpilastele vähemalt 5 õppepäeva ette, kuid käsitletav probleem töö alguses;
 - 2) kirjandi hindamisel kümnendas ja üheteistkümnendas klassis võib õpetaja kohandada riigieksami juhendit;
 - 3) aeg kirjandi kirjutamiseks on 90- 135 minutit.
- (5) Kodukirjand, referaat
- 1) kodukirjandi ja referaadi teemad ja esitamisaaja teatab õpetaja iga kursuse alguses;
 - 2) nõuded tehtavale tööle esitab iga aine õpetaja, arvestades koolis esitatavaid nõudeid.
- (6) Kodulugemine
- 1) kodulugemise mahu määrab aineõpetaja ja informeerib õpilast õppeaasta algul (või eelneva õppeaasta lõpul);
 - 2) kodulugemise hindamisjuhised leiduvad vastavates ainekavades.
- (7) Praktilised tööd
- 1) töö sisu ja meetodid valib õpetaja;
 - 2) hindamisel arvestab õpetaja juhendi järgi töötamist, ohutusnõuete järgimist, töövahendite käsitlemise oskust ja hoolsust, vormistamise korrektsust ning järelduste ja üldistuste tegemist;
 - 3) hinnatakse kogu töö protsessi
- (8) Arvestustöö
- 1) arvestustöö sisu ja meetodid valib õpetaja;
 - 2) arvestustöö hinne on oluline hinne, mida õpetaja arvestab kursusehinne panemisel;
 - 3) õpetaja ei pea õpilastele arvestustööd tagastama, aga õpilasel on õigus arvestustööd näha;
 - 4) arvestustöö toimumise aja teatab õpetaja kursuse alguses.
- (9) Proovieksam
- 1) annab võimaluse kogeda riigieksami olukorda;
 - 2) mahu määrab aineõpetaja, lähtudes õppekava sisust ja mahust;
 - 3) töö hindamisel lähtub õpetaja riigieksami hindamise juhendist;
 - 4) proovieksami aeg teatatakse õpilasele ette.

§ 16. Hindamisest teavitamine

- (1) Kooli õppekavas sätestatud õpilaste hindamise põhimõtted ja kord on lapsevanemale, eestkostjale või hooldajale (edaspidi lapsevanem), õpilastele ja õpetajatele kättesaadav kooli kodulehel (vt kooli kodukord).
- (2) Õppeaines nõutavate teadmiste kontrollimise aja, vormi ja korra teeb aineõpetaja õpilastele teatavaks ainekursuse algul.

- (3) Õpilasel on kohustus olla oma hinnetega e-päeviku vahendusel kursis. Õpilasel on õigus saada vajadusel lisateavet aineõpetajatelt ja klassijuhatajalt.
- (4) Käitumise hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele klassijuhataja õppeaasta algul.

§ 17. Järelevastamine ja järeltöö sooritamine, täiendav õppetöö ning gümnaasiumist väljaarvamine

- (1) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.
- (2) Kui õpilane puudub ja tal jääb hindeline töö õigel ajal tegemata, teavitatakse e- päevikus teda sellest hüüumärgiga.
- (3) Õpilane on kohustatud sooritama eelnevalt teatatud tegemata töö 10 koolipäeva jooksul. Kui õpilane ei ole selle aja jooksul tööd sooritanud, on õpetajal õigus hinnata õpilase töö hindega „nõrk“, mida ei saa järele vastata.
- (2) Hindelisi töid (v.a. uurimis- või praktilisi töid) saab parandada kokkuleppel aineõpetajaga. Õpilasel on järelevastamiseks ja/või järeltöö sooritamiseks aega 10 tööpäeva, alates hinde teadasaamisest e-päeviku kaudu/õpetaja kirjalikus vormis hinde teatamisest.
- (3) Kui õpilane parandab puuduliku hinde kahe töönädala jooksul, parandatakse tema hinne e-päevikus. Kui 10. ja 11. klassi õpilane ei kasuta täiendava õppetöö võimalust ja ei vasta järele ettenähtud aja jooksul, st. 10 päeva, jääb hinne muutmata.
- (4) Kui 10., 11. või 12. klassi õpilasele pole kursuse lõpus võimalik õpitulemusi hinnata vähemalt hindega „rahuldav”, võimaldatakse talle täiendav õppetöö õppeaasta lõpuni.
- (5) Kui 12. klassi õpilane ei kasuta täiendava õppetöö võimalust, loetakse antud kursuse vältel omandatud teadmisi ja oskusi vastavaks hindele „nõrk” ja õpilasele määratakse täiendav õppetöö eksamiperioodi ajal ja kooliastmehinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö sooritamist.
- (6) Gümnaasiumist arvatakse õpilane välja, kui talle on ühe õppeaasta jooksul pandud kolmes või enamal õppeaines üle poolte kursusehinnetena välja «nõrgad» või «puudulikud». Kaheteistkümnendas klassi õpilast õppe- ja eksamiperioodil õpilaste nimekirjast välja ei arvata.
- (7) Gümnaasiumist arvatakse õpilane välja, kui õpilane ei täida nominaalse õppeaja jooksul gümnaasiumi lõpetamise tingimusi ja tema õppeaega ei ole individuaalse õppekava kohaselt pikendatud (nominaalne õppeaeg gümnaasiumis on kolm aastat).

§ 18. Õpilase järgmise klassi üleviimine

- (1) Gümnaasiumiõpilase järgmise klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.
- (2) 10. ja 11. klassis viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmise klassi üle enne õppeperioodi lõppu. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, viiakse järgmise klassi üle pärast täiendava õppetöö sooritamist.
- (3) Individuaalse õppekava järgi õppiv õpilane gümnaasiumis viiakse üle järgmisesse klassi vastavalt tema õppeplaanile.

§ 19. Kokkuvõtvad hinded ja gümnaasiumi lõpetamine

- (1) Õpilase õpitulemusi õppeaines hinnatakse kokkuvõtvalt kursusehinnetega viie palli süsteemis ning kursusehinnete alusel kooliastmehinnetega viie palli süsteemis.
- (2) Gümnaasiumi lõputunnistus antakse õpilasele:
 - (1) kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad;
 - (2) kes on sooritanud õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele, matemaatika ja võõrkeele riigieksamid;
 - (3) kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksami;
 - (4) kes on sooritanud gümnaasiumi õpilasuurimuse või praktilise töö.

§ 20. Hinde vaidlustamine

- (1) Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus hinnet vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde teada saamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.
- (2) Hinde vaidlustamise korral teeb kooli direktor otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast alates.

6. jagu

Õppekava uuendamine ja täiendamine

§21. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- (1) Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise protsessis osalevad õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud.
- (2) Õppekava uuendamisega seotud küsimused arutatakse läbi õppenõukogus, hoolekogus ja õpilasesinduses.
- (3) Kooli õppekavas kehtestab ja vajadusel uuendab kooli direktor.